

Som følge af nævnte urigtige opfattelse er de gældende bestemmelser i ret vidt omfang praktiseret på en uensartet måde, hvilket er søgt imødegået ved det foreliggende lovforslag.

Det har vist sig, at tjenesten ved søværnet, navnlig for så vidt angår det sejlede personel, adskiller sig i væsentlig grad fra tjenesten ved de øvrige værn. Dels af denne grund, dels fordi detaljerede bestemmelser på dette område ifølge deres karakter ikke egner sig til at gives i lovsform, med den deraf følgende vanskelige adgang til ændring, indeholder lovudkastet kun de vigtigste regler om friheder, herunder fastsættelse af et bestemt antal faste friheder, der tilkommer samtlige værnepligtige menige, jfr. § 44 a.

De nærmere detailbestemmelser foreslås fastsat ved kongelige anordninger, og der er i udvalgets betænkning stillet forslag til disse. Som bilag til nærværende lovforslag er vedlagt udkast til kongelige anordninger i overensstemmelse med betænkningens forslag.

Der er ved udarbejdelsen af disse taget hensyn til de lige ovenfor omhandlede forskelligheder af tjenstlig karakter, og de afviger derfor noget for de forskellige værns vedkommende.

Bortset fra § 44 a omfatter lovudkastets regler alt værnepligtigt personel — herunder værnepligtige elever på forsvarets skoler samt værnepligtige befalingsmænd — og mather og mathelever.

Til de enkelte af forslagens bestemmelser skal herefter knyttes følgende bemærkninger, idet der vedrørende den nærmere begrundelse for forslaget henvises til udvalgets betænkning („den grønne“ betænkning).

Til § 44.

I bestemmelsen er som følge af det foran anførte optaget en henvisning til de efterfølgende nye regler om friheder (§§ 44 a—44 f).

Til § 44 a.

Ifølge de gældende af forsvarsministeriet fastsatte bestemmelser gives der til alle værnepligtige (herunder værnepligtige befalingsmænd) — udover lørdag-søndags orlov og lørdag-søndags frihed samt anden kortvarig frihed — følgende orlov:

- a. til værnepligtige, der forretter 12 måneders tjeneste eller derunder:
16 døgns orlov/tjenestefrihed,
- b. til værnepligtige, der forretter 15 eller 16 måneders tjeneste:
22 døgns orlov/tjenestefrihed,
- c. til værnepligtige, der forretter 18 måneders tjeneste (herunder korporaler):
28 døgns orlov/tjenestefrihed,

d. til værnepligtige, der forretter 24 måneders tjeneste (herunder sergenter):

40 døgns orlov/tjenestefrihed, heraf 12 døgn i 4. tjenestehalvår.

Ovennævnte orlov (tjenestefrihed) gives med 6 døgn i forbindelse med julen, 6 døgn i forbindelse med påsken og 4 døgn i forbindelse med pinsen.

Forskellen mellem det for de enkelte kategorier af værnepligtige fastsatte maksimale antal orlovsdøgn og den samlede varighed af orlov i forbindelse med de kirkelige højtider, gives som særlig orlov.

De således af forsvarsministeriet fastsatte, for tiden gældende friheder er at betragte som „befalet orlov“, og der gives det værnepligtige personel frirejse i forbindelse med disse (dog ikke til sergenter i 4. tjenestehalvår).

Ved lovforslagets § 44 a indføres begrebet „faste friheder“, hvorved forstås friheder, der ikke kan fratages ved disciplinarmiddel eller beskæres som følge af et disciplinarmiddels anvendelse.

Under begrebet „faste friheder“ henføres ifølge lovforslaget, foruden befallet orlov efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse, én lørdag-søndags orlov og mindst to nattegn (natlandlov) om måneden. Lovforslaget indeholder her en ændring fra det af udvalget fremsatte forslag, der alene går ud på at sikre de værnepligtige to nattegn (natlandlov) — og én lørdag-søndags orlov — om måneden som ufratagelige friheder. Forsvarsministeriet har imidlertid ment at burde tilvejebringe hjemmel for administrativt at kunne forøge antallet af ufratagelige nattegn, dersom indhentede erfaringer viser, at det er muligt og forsvarligt.

I de som bilag vedlagte udkast til kongelige anordninger foreslås det i overensstemmelse hermed at fastsætte antallet af ufratagelige nattegn og lørdag-søndags friheder til henholdsvis to og én månedlig.

Udover de her omtalte faste friheder forudsættes der som hidtil tilstået de værnepligtige friheder efter § 44 c og § 44 d (d. v. s. omgangsfrigheder — herunder nattegn, natlandlov, lørdag-søndags friheder o. s. v. — og lejligheds- og belønningsfrigheder).

Begrænsningen i adgangen til at opnå faste friheder i den første måned af tjenestetiden, stemmer i det væsentlige med den hidtil gældende praksis, hvorefter der normalt ikke gives nattegn og lørdag-søndagsfrihed i de første henholdsvis 6 uger og en måned.

Reglen om bortfald af „fast“ lørdag-søndagsfrihed i en måned, hvor der meddeles befallet orlov, skyldes, at det af praktiske grunde ofte vil være udelukket at gennemføre sådan yderligere frihed.